

RP 181/2005 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering ändras så, att man stryker konstaterandet att institutets organisation består av ett centralinstitut och regioninstitut. Institutet för arbetshygien skall i fortsättningen vad gäller organisationen bestå av riksomfattande kompetenscentra, till vilkas uppgifter

också skall höra att trygga verksamheten och tillgången till tjänster på regional nivå.

Samtidigt ändras institutets för arbetshygien svenska namn till Arbetshälsoinstitutet.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1. Bakgrund och nuläge

Institutet för arbetshygien är ett lagstadgat, självständigt offentligrättsligt samfund för forsknings- och serviceverksamhet på arbetarskyddets och arbetshygienens område som verkar under social- och hälsovårdsministeriets ledning och tillsyn. Institutet grundades år 1945 och upprätthölls ursprungligen av den privata Stiftelsen för arbetshygien. Ett offentligrättsligt institut för arbetshygien tog vid efter det privaträttsliga arbetshälsoinstitutet den 1 juli 1978 genom lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering (159/1978). Lagen kompletteras av förordningen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering (501/1978). De sex regioninstitut som fungerar som avdelningar inom institutet för arbetshygien grundades åren 1973-1975. För närvarande sysselsätter institutet för arbetshygien personal motsvarande ca 800 årsverken.

Institutets nuvarande organisation grundar sig på 1 § i lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering och på 2 § i den förordning som utfärdats med stöd av lagen.

Institutet omfattar ett centralinstitut samt Kuopio, Nylands, Tammerfors, Uleåborgs, Villmanstrands och Åbo regioninstitut, vilka utgör institutets avdelningar.

Avdelningar vid institutets för arbetshygien centralinstitut är

1. Avdelningen för epidemiologi och biostatistik,
2. Avdelningen för fysik,
3. Avdelningen för fysiologi,
4. Utbildningscentralen,
5. Avdelningen för psykologi,
6. Interna tjänster,
7. Informationstjänst,
8. Avdelningen för yrkeshygien och toxicologi,
9. Avdelningen för yrkesmedicin,
10. Avdelningen för företagshälsovård,
11. Avdelningen för arbetssäkerhet,
12. Utgivning av tidskriften Työ-Terveys-

Turvallisuus.

Institutet för arbetshygien är alltså i dag uppdelat i tolv avdelningar vid centralinstitutet och sex regioninstitut som fungerar som avdelningar. Avdelningarna vid centralinstitutet är i stor utsträckning uppbyggda kring substanskunnande på olika områden. Regioninstitutet tillhandahåller för sin del på regional nivå tjänster som hänför sig till institutets för arbetshygien substansområden. Institutets för arbetshygien organisationsstruktur har varit i stort sett oförändrad sedan verksamheten inleddes.

2. Föreslagna ändringar

2.1. Omorganisering

Det föreslås att lagens 1 § ändras så, att omnämmandet av centralinstitutet och regioninstitutet stryks. Institutet med det nya namnet Arbetshälsoinstitutet skall hädanefter bestå av riksomfattande kompetenscentra. Med ett kompetenscentrum avses en verksamhetsenhet som har en chef och personal och som vid behov kan verka på olika orter. Enligt planerna skall det i det inledande skedet finnas fem kompetenscentra och därutöver ett kompetenscentrum för interna tjänster.

Om Arbetshälsoinstitutets regionala verksamhetsställen skall bestämmas genom förordning av statsrådet. Med regionala verksamhetsställen avses verksamhetsställen som tillhandahåller tjänster på regional nivå på det sätt som regioninstitutet för arbetshygien gör i dag.

Avsikten med ändringen är inte att minska Arbetshälsoinstitutets regionala verksamhet utan att möjliggöra en omorganisering av institutet. Institutet kommer också i fortsättningen att ha verksamhet på sex orter, d.v.s. i Helsingfors, Kuopio, Tammerfors, Uleåborg, Villmanstrand och Åbo. De regionala verksamhetsställena kommer i ännu högre grad än tidigare att utgöra en integrerande del av de nya kompetenscentrumen. Genom sammanslagningen vill man stärka det regionala

kunnandet och ställa Arbetshälsoinstitutets mångsidiga expertis till allmänhetens förfogande i hela landet. Multiprofessionella team skall tillhandahålla tjänster i anslutning till utvecklandet av arbetshälsan och till riskhantering i enlighet med principen om en enda lucka för alla ärenden. Varje regionalt verksamhetsställe erbjuder specialkunnande som motsvarar arbetslivets behov i den egna regionen. Därmed får verksamheten vid Arbetshälsoinstitutet en fastare anknytning än tidigare till regionala kompetenskoncentrationer såsom universitet, andra forskningsinstitut och teknologikluster.

2.2. Andra behov av ändringar

Det svenska namnet institutet för arbetshygien ändras till Arbetshälsoinstitutet.

Det svenskspråkiga namnet, institutet för arbetshygien, beskrev väl institutets verksamhet under dess första årtionden, då verksamheten huvudsakligen gick ut på att identifiera yrkessjukdomar och vidta åtgärder i samband med arbetshygien. Institutets verksamhet har dock utvidgats, och institutet har numera till uppgift bl.a. att bedriva och främja forskning kring växelverkan mellan arbete och hälsa, att bedriva utrednings-, mättnings- och serviceverksamhet i anslutning till förebyggandet och avlägsnandet av hälsorisker och olägenheter som förekommer på arbetsplatser eller annars i arbetsmiljön, att bedriva självständig hälsovårds-, sjukvårds- och laboratorieverksamhet i syfte att konstatera, behandla och förebygga yrkessjukdomar och arbetsrelaterade sjukdomar samt bedöma ar-

betsförmågan liksom att bedriva utbildnings-, publicerings- och informationsverksamhet som hör till dess område.

Därmed omfattar institutets verksamhet arbetshälsans hela verksamhetsfält, vilket det föreslagna nya namnet Arbetshälsoinstitutet bättre reflekterar.

3. Propositionens konsekvenser

Propositionen gör det möjligt att se över institutets nuvarande organisation så, att den beaktar det föränderliga arbetslivets krav.

Propositionen har inte några ekonomiska verkningar eller verkningar i fråga om jämställdheten, och inverkar inte heller på antalet anställda vid Arbetshälsoinstitutet.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med Institutet för arbetshygien. Remissyttrande om propositionen har begärts hos arbetsministeriet och de centrala arbetsmarknadsorganisationerna, som har förordat propositionen.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt. Målet är att den nya organisationsmodellen skall kunna tas i bruk vid ingången av 2006.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 24 februari 1978 om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering (159/1978) den svenska språkdräkten i lagens rubrik samt 1 § 2 mom. som följer:

Lag

om arbetshälsoinstitutets verksamhet och finansiering

1 §

Arbetshälsoinstitutets organisation består av riksomfattande kompetenscentra. Bestämmelser om arbetshälsoinstitutets regionala verksamhetsställen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 200 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 21 oktober 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Tuula Haatainen*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 24 februari 1978 om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering (159/1978) den svenska språkdräkten i lagens rubrik samt 1 § 2 mom. som följer:

Gällande lag

Förslag

Lag om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering

Lag om *arbetshälsoinstitutets* verksamhet och finansiering

1 §

1 §

Institutet för arbetshygien består av ett centralinstitut och flera regionsinstitut.

Arbetshälsoinstitutets organisation består av riksomfattande kompetenscentra. Bestämmelser om arbetshälsoinstitutets regionala verksamhetsställen utfärdas genom förordning av statsrådet.

-----
*Denna lag träder i kraft den 200 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.*
